

Bilag 2 til

6.1 Sikkerheds Element Metoden

Bilag 2

Begrebsforklaring

Tiltag og idéer er præsenteret i hovedtabellen og bilagstabellerne. Nogle af de begreber som er benyttet, kan det være nødvendigt at forklare nærmere. Der gives derfor beskrivelser her:

Arbejdsenhedsanalyse

Arbejdsenhedsanalyse indebærer opgavebeskrivelse skridt for skridt og analyse af alle arbejdsoperationer. Det skal klargøres hvilke handlinger, der er nødvendige at gennemføre, hvilken information udøveren må have, hvilke potentielle stresskilder, der findes osv. Derudover skal det bestemmes, hvilke krav der stilles til de involverede og hvilke kriterier, der må stilles for at gennemførelsen af arbejdet kan anses for vellykket. Det sidst nævnte indebærer også såkaldte "interne kundeanalyser". Her betragtes medarbejderne foran i produktionskæden som ens leverandører, og de medarbejdere, der kommer efter som kunder. Der defineres så, hvilke krav der må opfyldes af leddet før den analyserede arbejdsenheden, og hvilke krav der må opfyldes i forhold til leddet efter.

Det kan være fordelagtigt at fremstille arbejdsoperationerne i diagramform, fordi arbejdet med at udarbejde disse giver god indsigt. Arbejdsenhedsanalyser er nyttige ved udvikling af et uddannelsesprogram.

Afvielser

Afvielser betyder mangel på overensstemmelse mellem de faktiske forhold og specificerede krav. Kravene kan være specificerede i lover og regulativer, i standarder eller i interne instrukser og procedurer. Afvielser kan det også kaldes når produktionen ikke fungerer som planlagt, eller når noget i arbejdsmetoden skiller sig ud fra det, der er vanlig praksis.

"Benchmarking"

"Benchmarking" består i at klarlægge den bedste eksisterende praksis, og sammenligne denne med egen praksis, med sigte på at opnå forbedringer. Begrebet betyder altså: Sammenlign dig med de bedste og lær. Dette

benyttes hovedsagelig indenfor området kvalitetsledelse. Som regel gøres en bestemt proces eller et bestemt system til genstand for en sådan undersøgelse, og man kan godt gå udenfor egen branche til virksomheder med tilsvarende aktiviteter. Benchmarking gennemføres systematisk som en kontinuerlig proces.

EMAS = Eco-Management and Audit Scheme

(Europæisk miljøstyrings- og miljørevisionsordning)

Dette er en frivillig ordning for virksomheder, der ønsker at forpligte sig ud over det, der er fastsat ved gældende miljølovgivning. Man forpligter sig til at tilfredsstille fastsatte krav indenfor miljøstyring, og får til gengæld anledning til at benytte et EMAS-logo.

For at nævne noget af indholdet i ordningen: Miljøvirkninger af alle aktiviteter, produkter og metoder skal vurderes. Målet er at forebygge forurening, og reducere udslip og affald til et minimum. Det skal gives god vejledning til virksomhedens kunder om miljøaspekterne ved håndtering, brug og disponering af ens produkter. Leverandører bør vælges ud fra tilsvarende hensyn, og man må sikre at underentreprenører anvender miljøstandarder som svarer til ens egne.

Arbejdssikkerhedsanalyse

Arbejdssikkerhedsanalyse er en metode til at identificere farer, som er forbundet med hvert enkelt trin i udførelsen af en arbejdsopgave. Centralt i arbejdssikkerhedsanalysen er at man bryder arbejdet op i delopgaver, og vurderer hvilke risikomomenter, der knytter sig til hver enkelt opgave. Man forsøger derefter at finde tiltag til at tage sig af de risikoforhold, som er blevet vurderet alvorlige eller som prioriteres ud fra andre hensyn.

Metoden er velegnet til udarbejdelse af procedurer og arbejdsmetoder. Det er også en nyttig analyse foretage i forbindelse med sikkerhedsvurderinger før fx reparations- og vedligeholdelsesopgaver.

Miljøregnskab

Et miljøregnskab viser energi- og massebalancen for et systems vekselvirkning med omgivelserne. Det præsenterer et regnskab for energi og produkter som tilføres produktionssystemet, og energi og produkter som føres ud af systemet, såsom færdige produkter, affald, udslip af gasser m.m. Alt hvad der påvirkes udenfor produktionssystemet indgår.

Livscyklusanalyser på produkter kan også indgå i miljøregnskabet. Hensigten med det er at identificere alle forhold ved et produkt som kan gøres mere miljøvenlige. Man tager så også den evt. affaldsproblematik der kan være knyttet til produktet ved livsforløbets afslutning.

Revision

Planlagt og systematisk gennemgang af bedriftens funktioner, for at verificere overensstemmelse med krav. Forskellen mellem "gennemgang" og "revision" ligger i hvem der udfører undersøgelsen, dvs. i deres grad af uafhængighed i forhold til udførelsen af de aktiviteter som undersøges.

Systemrevision betyder systematisk undersøgelse, for at finde ud af, om aktiviteterne stemmer overens med virksomhedens interne kontrol, og om aktiviteterne er hensigtsmæssige, for at nå virksomhedens mål for miljø og sikkerhed.

Risikoanalyse

Hensigten med risikoanalyser er at afdække potentielle risikoproblemer, dvs. kortlægge mulige årsager til skader, sandsynligheden for at de kan indtræffe, konsekvenser, samt de kritiske faktorer der spiller ind. Ved for højt risikoniveau må risikoreducerende tiltag identificeres og iværksættes. Både forebyggende tiltag og beredskabstiltag er i såfald aktuelle. Risikoanalyser indebærer også bevidste valg mht. hvilke risici og hvilket risikoniveau, man er villig til at acceptere.

Sikkerhedsprogram

Sikkerhedsprogrammet er virksomhedens samlede aktiviteter og målsætninger indenfor sikkerhed, både indenfor den daglige drift og i forskellige faser af et projekt.

Eksempler på elementer i et sikkerhedsprogram:

- mål og krav til sikkerhed og arbejdsmiljø
- ledelsens engagement og støtte til linjeorganisationen
- analyser og evalueringer der skal gennemføres, inkl. tidsplan
- rutiner for sikkerhedsinspektioner
- rutiner for undersøgelse og rapportering af uønskede hændelser
- retningslinjer for opfølgning på afvigelser
- årlige handlingsplaner
- opfølgning af leverandører med hensyn til sikkerhedsstyring
- sikkerheds- og beredskabsuddannelse / -øvelser.

Når det gælder sikkerhedsprogram for den løbende produktion, falder den sammen med virksomhedens interne kontrol.